

Suvestinė redakcija nuo 2015-09-22 iki 2018-12-31

Nutarimas paskelbtas: Žin. 2007, Nr. [17-636](#), i. k. 1071100NUTA00000126

Nauja redakcija nuo 2015-09-22:

Nr. [990](#), 2015-09-10, paskelbta TAR 2015-09-21, i. k. 2015-14024

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

DĖL GERIAMOJO VANDENS TIEKIMO IR (ARBA) NUOTEKŲ TVARKYMO VIEŠOSIOS SUTARTIES STANDARTINIŲ SĄLYGŲ APRAŠO PATVIRTINIMO

2007 m. sausio 31 d. Nr. 126

Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo 5 straipsnio 3 punktu, Lietuvos Respublikos Vyriausybė **n u t a r i a**:

Patvirtinti Geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo viešosios sutarties standartinių sąlygų aprašą (pridedama).

MINISTRAS PIRMININKAS

GEDIMINAS KIRKILAS

APLINKOS MINISTRAS

ARŪNAS KUNDROTAS

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos Vyriausybės
2007 m. sausio 31 d. nutarimu Nr. 126
(Lietuvos Respublikos Vyriausybės
2015 m. rugsėjo 10 d. nutarimo Nr. 990
redakcija)

GERIAMOJO VANDENS TIEKIMO IR (ARBA) NUOTEKŲ TVARKYMO VIEŠOSIOS SUTARTIES STANDARTINIŲ SĄLYGŲ APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo viešosios sutarties standartinių sąlygų aprašas (toliau – Aprašas) nustato geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų, paviršinių nuotekų tvarkymo viešųjų sutarčių dėl geriamojo vandens pirkimo–pardavimo ir (arba) nuotekų tvarkymo paslaugų teikimo, paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų teikimo (toliau – sutartis) sudarymo, įsigaliojimo, nutraukimo tvarką ir sąlygas, sutarties galiojimo terminą, geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo, paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų teikimo tvarką ir sąlygas, geriamojo vandens tiekimo ir vartojimo, nuotekų ir paviršinių nuotekų atidavimo ribas, geriamojo vandens pirkimo ir pardavimo vietas, geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų kainos nustatymo tvarką, paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų kainos nustatymo tvarką, abonento ir vartotojo atsiskaitymo už patiektą geriamąjį vandenį ir suteiktas nuotekų (taip pat ir paviršinių) tvarkymo paslaugas tvarką, suvartoto geriamojo vandens ir išleistų nuotekų kiekio nustatymo tvarką, jeigu patalpų ar teritorijos savininkas nesutinka įsileisti geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo atstovų, kai sugadinamas ar kitaip pažeidžiamas geriamojo vandens ir (arba) nuotekų apskaitos prietaisai, šalių teises, pareigas ir atsakomybę už įsipareigojimų nevykdymą (įskaitant netesybas), pretenzijų teikimo, nagrinėjimo ir ginčų sprendimo tvarką.

2. Sutartyje be Apraše nustatytų sąlygų, gali būti ir individualiai šalių aptartų sąlygų, neprieštaraujančių Lietuvos Respublikos civiliniam kodeksui, Lietuvos Respublikos geriamojo vandens įstatymui, Lietuvos Respublikos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymui ir kitiems geriamojo vandens tiekimą ir nuotekų tvarkymą reglamentuojantiems teisės aktams. Sutarties šalys negali nustatyti tokių sutarties sąlygų, kurios pablogintų vartotojo padėtį, nustatytą Lietuvos Respublikos įstatymuose ir kituose teisės aktuose.

3. Apraše vartojamos sąvokos:

3.1. **Atsiskaitymo terminas** – sutartyje nurodytas laikotarpis, per kurį abonentas ir (ar) vartotojas geriamojo vandens tiekėjui ir nuotekų tvarkytojui, paviršinių nuotekų tvarkytojui turi sumokėti už patiektą geriamąjį vandenį ir (arba) suteiktas nuotekų tvarkymo paslaugas, paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugas.

3.2. Kitos Apraše vartojamos sąvokos apibrėžtos Lietuvos Respublikos daugiabučių gyvenamųjų namų ir kitos paskirties pastatų savininkų bendrijų įstatyme, Lietuvos Respublikos geriamojo vandens įstatyme, Lietuvos Respublikos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatyme.

II SKYRIUS

SUTARTIES SUDARYMO, ĮSIGALIOJIMO IR NUTRAUKIMO TVARKA IR SĄLYGOS

4. Sutartyje turi būti nurodytos sutarties šalys ir jų rekvizitai:

4.1. geriamojo vandens tiekėjas ir nuotekų tvarkytojas (pavadinimas, juridinio asmens kodas, Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos išduotos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo veiklos licencijos numeris ir išdavimo data, buveinės adresas, telefono, fakso numeriai, elektroninio pašto adresas), jo įgaliotas sudaryti sutartį atstovas ir atstovavimą patvirtinantys dokumentai;

4.2. paviršinių nuotekų tvarkytojas (pavadinimas, juridinio asmens kodas, Aplinkos apsaugos agentūros išduoto taršos leidimo ar taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimo numeris ir išdavimo data (išleistuvui, per kurį bus išleidžiamos konkretaus abonento paviršinės nuotekos), buveinės adresas, telefono, fakso numeriai, elektroninio pašto adresas), jo įgaliotas sudaryti sutartį atstovas ir atstovavimą patvirtinantys dokumentai;

4.3. abonentas:

4.3.1. fizinis asmuo (vardas, pavardė, gyvenamosios vietos adresas, telefono numeris, elektroninio pašto adresas);

4.3.2. juridinis asmuo, kita organizacija ar jos padalinys (juridinio asmens pavadinimas, juridinio asmens kodas, buveinės adresas, korespondencijos adresas, jeigu skiriasi nuo buveinės adreso, telefono, fakso numeriai, elektroninio pašto adresas), jo įgaliotas sudaryti sutartį atstovas ir atstovavimą patvirtinantys dokumentai;

4.4. vartotojo vardas, pavardė, gyvenamosios vietos adresas, telefono numeris, fakso numeris (jeigu jį turi), elektroninio pašto adresas.

5. Sutartis sudaroma su Aprašo 4.3 ir 4.4 papunkčiuose nurodytais abonentais ir vartotojais, kurie turi geriamojo vandens naudojimo įrenginius ir nustatytus techninius reikalavimus atitinkančias geriamajam vandeniui tiekti reikalingas komunikacijas ir (arba) nuotekų šalinimo įrenginius, teisės aktų nustatyta tvarka prijungtus prie geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo nuosavybės teise priklausančios ar kitaip valdomos ir (arba) naudojamos geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo infrastruktūros.

6. Sutartis dėl paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų teikimo sudaroma su Aprašo 4.3 papunktyje nurodytais abonentais, kurie turi paviršinių nuotekų šalinimo įrenginius, prijungtus prie paviršinių nuotekų tvarkytojui nuosavybės teise priklausančios ar kitaip jo valdomos ir (arba) naudojamos paviršinių nuotekų tvarkymo infrastruktūros arba išleidžia paviršines nuotekas į kitą teritoriją, iš kurios paviršinės nuotekos patenka į nuotekų tvarkytojui nuosavybės teise priklausančią ar kitaip jo valdomą ir (arba) naudojamą paviršinių nuotekų tvarkymo infrastruktūrą.

7. Sutartis su vartotoju gali būti sudaroma, kai nėra tiesioginės sunaudoto geriamojo vandens ir (arba) sutvarkytų nuotekų apskaitos, kaip nustatyta Lietuvos Respublikos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo 35 straipsnio 7 dalyje, tarp geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo ir vartotojo.

8. Kai vykdomas garantinis geriamojo vandens tiekimas ir nuotekų tvarkymas, sutartis sudaroma tarp savivaldybės institucijos, įgaliotos vykdyti garantinį geriamojo vandens tiekimą ir nuotekų tvarkymą, ir abonto ar vartotojo, išskyrus Lietuvos Respublikos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo 15 straipsnio 7 dalyje nustatytą atvejį, kai savivaldybės institucija, vykdydama garantinį geriamojo vandens tiekimą ir (arba) nuotekų tvarkymą, vadovaudamasi Garantinio geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo vykdymo tvarkos ir sąlygų aprašo nuostatomis, perima teises ir pareigas, tiesiogiai susijusias su geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo veikla, pagal visas viešojo geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo, kuriam sustabdytas ar panaikintas licencijos galiojimas, sutartis su abonentais ir vartotojais.

9. Prašymą sudaryti sutartį geriamojo vandens tiekėjui ir nuotekų tvarkytojui abonentas ir vartotojas pateikia raštu, išskyrus Lietuvos Respublikos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo 15 straipsnio 7 dalyje nustatytą atvejį, kai savivaldybės institucija, vykdydama garantinį geriamojo vandens tiekimą ir (arba) nuotekų tvarkymą, vadovaudamasi Garantinio geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo vykdymo tvarkos ir sąlygų aprašo nuostatomis, perima teises ir pareigas, tiesiogiai susijusias su geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo veikla, pagal visas viešojo geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo, kuriam sustabdytas ar panaikintas licencijos galiojimas, sutartis su abonentais ir vartotojais. Savivaldybės institucijos perimtų sutarčių teisės ir pareigos išlieka ir vartotojams, ir abonentams.

10. Prašymą sudaryti sutartį paviršinių nuotekų tvarkytojui abonentai pateikia raštu.

11. Abonentai ir vartotojai prašymą sudaryti sutartį dėl nuotekų ir (ar) valant nuotekas susidarančių atliekų (dumblo) transportavimo į geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo valdomus nuotekų valymo įrenginius pateikia raštu geriamojo vandens tiekėjui ir nuotekų tvarkytojui arba nuotekų transportavimo paslaugas teikiančiam asmeniui. Jeigu geriamojo vandens tiekėjas ir nuotekų tvarkytojas yra pasirašęs sutartis su daugiau kaip vienu nuotekų transportavimo paslaugas teikiančiu asmeniu, abonentai ir vartotojai dėl sutarties sudarymo gali kreiptis į vieną iš geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo nurodytų nuotekų transportavimo paslaugų teikėjų pasirinktinai.

12. Kiekvienai pasirašytai sutarčiai geriamojo vandens tiekėjas ir nuotekų tvarkytojas, paviršinių nuotekų tvarkytojas, nuotekų transportavimo paslaugas teikiantys asmenys suteikia numerį ir sutartyje nurodo jos sudarymo vietą ir datą.

13. Sutartis įsigalioja jos pasirašymo dieną, jeigu nenurodoma kita sutarties įsigaliojimo data, ir laikoma sudaryta neterminuotam laikui, jeigu šalys nesusitaria kitaip.

14. Sutartis gali būti pakeista abonto, vartotojo, geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo, paviršinių nuotekų tvarkytojo, nuotekų transportavimo paslaugas teikiančio asmens abipusiu rašytiniu susitarimu.

15. Sutartis gali būti nutraukta ir pakeista Lietuvos Respublikos civiliniame kodekse nustatyta tvarka.

III SKYRIUS

GERIAMOJO VANDENS TIEKIMO IR NUOTEKŲ TVARKYMO, PAVIRŠINIŲ NUOTEKŲ TVARKYMO PASLAUGŲ TEIKIMO TVARKA IR SĄLYGOS

16. Geriamojo vandens tiekėjas ir nuotekų tvarkytojas pagal sutartį tiekia abonentui ir vartotojui iki sutartyje nustatytos geriamojo vandens tiekimo ir vartojimo ribos saugos ir kokybės reikalavimus atitinkantį geriamąjį vandenį ir ties sutartyje nustatyta nuotekų atidavimo riba priima iš abonto sutartyje nustatyto užterštumo nuotekas (išskyrus paviršines nuotekas). Iš vartotojo priimamoms nuotekoms užterštumo ribos nenustatomos.

17. Abonentas raštu turi pranešti geriamojo vandens tiekėjui ir nuotekų tvarkytojui apie jo veiklos metu labiausiai tikėtinas, dažniausiai gamybos procese pasitaikančias nuotekose esančių teršalų koncentracijas, sudėtį ir planuojamus išleisti nuotekų kiekius. Abonto, geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo sudarytoje sutartyje nurodomas geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo nustatytas abonentui leidžiamas išleidžiamų nuotekų užterštumas ir nuotekų užterštumas, kuris negali būti viršytas dėl nuotekų tvarkymo infrastruktūros galimybių. Abonentui viršijus geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo ir abonto sudarytoje sutartyje nurodytą nuotekų užterštumą, kuris negali būti viršytas dėl nuotekų tvarkymo infrastruktūros galimybių, neskaičiuojama nuotekų tvarkymo paslaugų bazinė kaina, nuotekų valymo kaina už padidėjusią ir savitąją nuotekų taršą, o pagal Aprašo 67 punktą skaičiuojamos netesybos. Abonentas, neįsirengęs faktinį nuotekų užterštumą nustatančių sistemų, moka už sutartyje nustatyto leidžiamo išleidžiamų nuotekų užterštumo nuotekų tvarkymą.

18. Abonto ir paviršinių nuotekų tvarkytojo sudarytoje sutartyje nurodomas abonentui leidžiamas išleidžiamų paviršinių nuotekų užterštumas. Abonentui viršijus sutartyje nurodytą abonentui leidžiamą išleidžiamų paviršinių nuotekų užterštumą, neskaičiuojama paviršinių nuotekų valymo kaina už padidėjusią ir savitąją nuotekų taršą, o pagal Aprašo 68 punktą skaičiuojamos netesybos.

19. Abonentui leidžiamą išleidžiamų nuotekų užterštumą, taip pat nuotekų užterštumą, kuris negali būti viršytas dėl nuotekų tvarkymo infrastruktūros galimybių, ir kontroliuojamus teršalus geriamojo vandens tiekėjas ir nuotekų tvarkytojas gali nustatyti atsižvelgdami į abonto išleidžiamų nuotekų kiekį, teršalų koncentracijas, abonto gamybinės veiklos pobūdį, jų pačių eksploatuojamų nuotekų valymo įrenginių projektinį pajėgumą ir jo panaudojimo lygį, taip pat valant nuotekas susidarančio dumblo kokybinius rodiklius, vadovaudamiesi Nuotekų tvarkymo reglamento reikalavimais.

20. Abonentui leidžiamą išleidžiamų paviršinių nuotekų užterštumą ir kontroliuojamus teršalus paviršinių nuotekų tvarkytojas gali nustatyti atsižvelgdamas į abonto išleidžiamų paviršinių nuotekų kiekį, teršalų koncentracijas, teritorijos naudojimo pobūdį, jo paties eksploatuojamų paviršinių nuotekų valymo įrenginių projektinį pajėgumą, vadovaudamasis Paviršinių nuotekų tvarkymo reglamento reikalavimais.

21. Geriamojo vandens tiekėjas ir nuotekų tvarkytojas ir paviršinių nuotekų tvarkytojas, kontroliuodami sutartinių įsipareigojimų vykdymą, atlieka į jų eksploatuojamus tinklus išleidžiamų nuotekų (taip pat ir paviršinių) laboratorinę kontrolę arba organizuoja šių tyrimų atlikimą geriamojo vandens tiekėjams ir nuotekų tvarkytojams nepriklausančiose laboratorijose, turinčiose Aplinkos apsaugos agentūros išduotą leidimą atlikti taršos šaltinių išmetamų į aplinką teršalų ir teršalų aplinkos elementuose matavimus ir tyrimus (toliau – Aplinkos apsaugos agentūros leidimas).

22. Abonentas ir geriamojo vandens tiekėjas ir nuotekų tvarkytojas gali sutartyje nustatyti, kad nuotekų mėginius, kurie skirti nuotekų paslaugų kainoms nustatyti, tai yra pagal kurių tyrimų rezultatus bus atsiskaitoma už nuotekų tvarkymo paslaugų teikimą, tuo pačiu metu paimtų geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo ir Aplinkos apsaugos agentūros leidimą turinčios laboratorijos atstovas. Gavus skirtingus nuotekų tyrimo rezultatus, taikomas laboratorijos, turinčios Aplinkos apsaugos agentūros leidimą, nustatytas rezultatas. Už Aplinkos apsaugos agentūros leidimą turinčios laboratorijos atliktus tyrimus sumoka abonentas.

23. Geriamojo vandens tiekėjas ir nuotekų tvarkytojas ir paviršinių nuotekų tvarkytojas, atlikę nuotekų, paviršinių nuotekų tyrimą ir nustatę, kad viršytas sutartyje geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo, paviršinių nuotekų tvarkytojo nustatytas abonentui leidžiamas išleidžiamų nuotekų, paviršinių nuotekų užterštumas, kitą darbo dieną faksu, elektroniniu paštu ar kitomis ryšio priemonėmis, nurodytomis sutartyje, abonentui praneša apie tyrimo rezultatus. Jeigu nuotekų tyrimai atliekami Aprašo 22 punkte nurodytoje laboratorijoje, abonentas, gavęs tyrimo rezultatus, kitą darbo dieną pateikia juos geriamojo vandens tiekėjui ir nuotekų tvarkytojui sutartyje nurodytomis ryšio priemonėmis.

24. Abonentas, pašalinęs priežastis, dėl kurių buvo viršytas sutartyje nustatytas geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo nustatytas abonentui leidžiamų išleisti nuotekų užterštumas, faksu, elektroniniu paštu ar kitomis ryšio priemonėmis, nurodytomis sutartyje, kreipiasi į geriamojo vandens tiekėją ir nuotekų tvarkytoją dėl pakartotinio nuotekų mėginio paėmimo ir tyrimo atlikimo. Už pakartotinį nuotekų mėginių paėmimą ir tyrimo atlikimą sumoka abonentas. Pakartotinai nuotekų mėginiai paimami arba pradedami imti per vieną darbo dieną nuo prašymo gavimo. Laikotarpis, kai viršijamas sutartyje nustatytas abonentui leidžiamas išleidžiamų nuotekų užterštumas, skaičiuojamas nuo mėginio, nustačiusio, kad jis viršytas, paėmimo datos iki mėginio, kai sutartyje nustatytas abonentui leidžiamas išleidžiamų nuotekų užterštumas neviršijamas, paėmimo datos.

25. Abonentui atsisakius dalyvauti paimant Aprašo 21 ir 22 punktuose nurodytus mėginius, geriamojo vandens tiekėjas ir nuotekų (taip pat ir paviršių) tvarkytojas turi teisę paimti abonto nuotekų mėginius nedalyvaujant abonentui ar jo atstovui. Tokiu atveju surašomas geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo patvirtintos formos aktas, kurį geriamojo vandens tiekėjas ir nuotekų tvarkytojas pasirašo ir kuriame pažymi, kad abonentas dalyvauti atsisakė. Vienas akto egzempliorius atitenka geriamojo vandens tiekėjui ir nuotekų tvarkytojui, kitas – abonentui.

26. Paviršinių nuotekų tvarkytojas pagal sutartį ties sutartyje nustatyta paviršinių nuotekų atidavimo riba priima iš abonto sutartyje nustatyto užterštumo paviršines nuotekas.

27. Nuotekų transportavimo paslaugas teikiantis asmuo pagal sutartį priima iš abonto sutartyje nustatyto užterštumo nuotekas ir (ar) nuotekas valant susidariusias atliekas (dumblą). Iš vartotojo priimamoms nuotekoms užterštumo ribos nenustatomos.

28. Jeigu asmuo nėra pasirašęs su geriamojo vandens tiekėju ir nuotekų tvarkytoju geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo viešosios sutarties arba atsisako ją pasirašyti, tačiau jam nuosavybės teise priklausantys ar kitaip jo valdomi ir (arba) naudojami geriamojo vandens naudojimo įrenginiai, geriamajam vandeniui tiekti reikalingos komunikacijos ir (arba) nuotekų šalinimo įrenginiai įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka yra prijungti prie geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo nuosavybės teise ar kitaip valdomos ir (arba) naudojamos geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo infrastruktūros, turi teisę išleisti nuotekas į geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo nuosavybės teise ar kitaip valdomą ir (arba) naudojamą nuotekų tvarkymo infrastruktūrą, tokiu atveju laikoma, kad sutartis sudaryta. Jeigu asmuo nėra pasirašęs su paviršinių nuotekų tvarkytoju sutarties arba atsisako ją pasirašyti, tačiau naudojant paviršinių nuotekų tvarkymo sistemas įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka paviršinės nuotekos išleidžiamos į paviršinių nuotekų tvarkytojo paviršinių nuotekų tvarkymo sistemas, tokiu atveju laikoma, kad sutartis sudaryta. Šiais atvejais už patiektą geriamąjį vandenį ir suteiktas nuotekų tvarkymo paslaugas, paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugas atsiskaitoma Lietuvos Respublikos Vyriausybės tvirtinamame Atsiskaitymo už patiektą geriamąjį vandenį ir suteiktas nuotekų tvarkymo paslaugas tvarkos apraše nustatyta tvarka.

29. Geriamojo vandens tiekėjas ir nuotekų tvarkytojas geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugas teikia vadovaudamiesi aplinkos ministro patvirtintais Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų kokybės reikalavimais, aplinkos apsaugos reikalavimais, sveikatos apsaugos ministro patvirtintomis higienos normomis.

30. Paviršinių nuotekų tvarkytojas paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugas teikia vadovaudamasis aplinkos ministro patvirtintais Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų kokybės reikalavimais, aplinkos apsaugos reikalavimais.

31. Geriamojo vandens tiekėjai ir nuotekų tvarkytojai užtikrina nepertraukiamą geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų teikimą abonentams ir vartotojams, išskyrus atvejus, nustatytus Aprašo 32 punkte ir kituose geriamojo vandens tiekimą ir nuotekų tvarkymą reglamentuojančiuose teisės aktuose.

32. Geriamojo vandens tiekėjas ir nuotekų tvarkytojas gali nutraukti, sustabdyti geriamojo vandens tiekimą ir (arba) nuotekų tvarkymo paslaugų teikimą abonentui ir vartotojui šiais atvejais:

32.1. Dėl geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo infrastruktūros planinio remonto ir (ar) naujų infrastruktūros objektų prijungimo – ne vėliau kaip prieš 10 kalendorinių dienų iki numatomo sustabdymo raštu pranešę abonentams ir vartotojams. Pranešimas skelbiamas vietos laikraštyje ir (arba) geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo interneto svetainėje ir iškabinamas gyvenamųjų vietovių ir daugiabučių namų skelbimų lentose, taip pat gali būti išsiunčiamas abonentams ir vartotojams paštu, faksu ar elektroniniu paštu.

32.2. Jeigu abonentas ir vartotojas neapmoka sąskaitos už geriamąjį vandenį ir (arba) nuotekų tvarkymą daugiau kaip 45 kalendorines dienas, skaičiuojant nuo atsiskaitymo termino

paskutinės dienos, – ne vėliau kaip prieš 15 kalendorinių dienų iki numatomo geriamojo vandens tiekimo sustabdymo raštu įspėję įsiskolinusį abonentą ir vartotoją. Sustabdę geriamojo vandens tiekimą dėl vartotojo ar abonto pradelsto atsiskaitymo už geriamąjį vandenį ir (arba) nuotekų tvarkymą, geriamojo vandens tiekėjas ir nuotekų tvarkytojas turi teisę reikalauti iš abonto ar vartotojo sumokėti už laikino atjungimo (prijungimo) paslaugą kainą, apskaičiuotą pagal Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos patvirtintą Laikino atjungimo nuo (prijungimo prie) geriamojo vandens tiekimo tinklų paslaugų kainų nustatymo metodiką. Geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo parengtą sąskaitą už suteiktą atjungimo nuo (prijungimo prie) geriamojo vandens tiekimo tinklų paslaugą abonentas ir vartotojas privalo apmokėti per 30 kalendorinių dienų nuo sąskaitos pateikimo.

32.3. Kai geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo paslaugų teikimą būtina sustabdyti siekiant išvengti geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo infrastruktūros avarijos arba šią avariją likviduoti, taip pat kai geriamojo vandens tiekėjas ir nuotekų tvarkytojas arba Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba nustato tiekiamo geriamojo vandens saugos reikalavimų pažeidimą, jeigu geriamojo vandens vartojimas ir (ar) nuotekų išleidimas kelia riziką žmonių sveikatai ir gyvybei, – nesuderinę su abonentu ir vartotoju ar iš anksto jų neįspėję. Šiuo atveju geriamojo vandens tiekėjas ir nuotekų tvarkytojas apie geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo paslaugų teikimo sustabdymą turi nedelsdami, bet ne vėliau kaip per vieną darbo dieną, informuoti abonentą ir vartotoją, nurodę geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų teikimo sustabdymo priežastis ir trukmę.

32.4. Abonto ar vartotojo prašymu, pateiktu raštu ne vėliau kaip prieš 10 kalendorinių dienų iki geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo paslaugų teikimo sustabdymo ir (ar) nutraukimo. Sustabdę, nutraukę geriamojo vandens tiekimą ir (arba) nuotekų tvarkymą abonto ar vartotojo prašymu, geriamojo vandens tiekėjas ir nuotekų tvarkytojas turi teisę reikalauti sumokėti už laikino atjungimo (prijungimo) paslaugą kainą, apskaičiuotą pagal Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos patvirtintą Laikino atjungimo nuo (prijungimo prie) geriamojo vandens tiekimo tinklų paslaugų kainų nustatymo metodiką. Geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo parengtą sąskaitą už suteiktą atjungimo nuo (prijungimo prie) geriamojo vandens tiekimo tinklų paslaugą abonentas ir vartotojas privalo apmokėti per 30 kalendorinių dienų nuo sąskaitos pateikimo.

33. Paviršinių nuotekų tvarkytojas gali nutraukti, sustabdyti paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų teikimą abonentui šiais atvejais:

33.1. Dėl paviršinių nuotekų tvarkymo infrastruktūros planinio remonto ir (ar) naujų infrastruktūros objektų prijungimo – ne vėliau kaip prieš 10 kalendorinių dienų iki numatomo sustabdymo raštu pranešęs abonentams. Pranešimas skelbiamas paviršinių nuotekų tvarkytojo interneto svetainėje ir išsiunčiamas abonentams paštu, faksu ar elektroniniu paštu.

33.2. Kai paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų teikimą būtina sustabdyti siekiant išvengti paviršinių nuotekų tvarkymo infrastruktūros avarijos arba šią avariją likviduoti, – nesuderinęs su abonentais ar iš anksto jų neįspėjęs. Šiuo atveju paviršinių nuotekų tvarkytojas apie paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų teikimo sustabdymą turi nedelsdamas, bet ne vėliau kaip per vieną

darbo dieną, informuoti abonentą, nurodęs paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų teikimo sustabdymo priežastis ir trukmę.

33.3. Kai paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų teikimą būtina sustabdyti siekiant išvengti gamtinės aplinkos taršos abonto avarinės taršos atveju (avarija, įrenginių gedimai, pavojingų medžiagų ar cheminių skysčių patekimas ant dangos, nuo kurios surenkamos paviršinės nuotekos), – nesuderinęs su abonentais ar iš anksto jų neįspėjęs. Šiuo atveju paviršinių nuotekų tvarkytojas apie paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų teikimo sustabdymą turi nedelsdamas, bet ne vėliau kaip per vieną darbo dieną, informuoti abonentą, nurodęs paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų teikimo sustabdymo priežastis ir trukmę.

33.4. Abonto prašymu, pateiktu raštu ne vėliau kaip prieš 10 kalendorinių dienų iki paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų teikimo sustabdymo ar nutraukimo.

34. Daugiabučio namo atskiriems butams ar kitoms patalpoms Aprašo 32.2 ir 32.4 papunkčiuose nustatytais atvejais sustabdyti galima tik geriamojo vandens tiekimą ir tik tada, jeigu tai nesutrukdytų geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugas gauti kitų to namo butų gyventojams ar kitų patalpų naudotojams.

35. Geriamojo vandens tiekėjas ir nuotekų tvarkytojas, Aprašo 32.1 ir 32.3 papunkčiuose nurodytais atvejais sustabdę geriamojo vandens tiekimą ir (ar) nuotekų tvarkymo paslaugų teikimą daugiau kaip 12 valandų, abonentams ir vartotojams turi sudaryti galimybę neatlygintinai gauti geriamąjį vandenį (iš vandens kolonėlių, autocisternų, vandens butelių ir panašiai) ir naudotis nuotekų tvarkymo paslaugomis kitais būdais (biotualetais ir panašiai). Jeigu geriamojo vandens tiekimas ir (ar) nuotekų tvarkymo paslaugų teikimas nutrūksta daugiau kaip 12 valandų dėl ne geriamojo vandens tiekėjui ir nuotekų tvarkytojui, bet kitiems asmenims priklausančios geriamojo vandens tiekimo ir (ar) nuotekų tvarkymo infrastruktūros, įrenginių ir (ar) komunikacijų gedimo, avarijos ar kitokio pažeidimo, pažeistos infrastruktūros, įrenginių ir (ar) komunikacijų savininkas privalo abonentams ir vartotojams sudaryti galimybę neatlygintinai gauti geriamąjį vandenį (iš autocisternų, vandens kolonėlių, vandens butelių ir panašiai) ir (ar) naudotis nuotekų tvarkymo paslaugomis kitais būdais (biotualetais ir panašiai). Jeigu geriamojo vandens tiekimo ir (ar) nuotekų tvarkymo paslaugų teikimas nutrūksta daugiau kaip 12 valandų dėl ne geriamojo vandens tiekėjui ir nuotekų tvarkytojui, bet kitiems asmenims priklausančios geriamojo vandens tiekimo ir (ar) nuotekų tvarkymo infrastruktūros ir įrenginių ir (ar) komunikacijų gedimo, avarijos ar kitokio pažeidimo, šios infrastruktūros, įrenginių ir (ar) komunikacijų savininkas per 24 valandas nesudaro galimybės abonentams ir vartotojams neatlygintinai gauti geriamąjį vandenį ir (ar) naudotis nuotekų tvarkymo paslaugomis kitu alternatyviu būdu, alternatyvų geriamojo vandens tiekimą ir (ar) nuotekų tvarkymo paslaugų teikimą kitu būdu abonentams ir vartotojams užtikrina geriamojo vandens tiekėjas ir nuotekų tvarkytojas, tačiau geriamojo vandens tiekimo ir (ar) nuotekų tvarkymo paslaugų teikimo alternatyviais būdais sąnaudas apmoka pažeistos infrastruktūros, įrenginių ir (ar) komunikacijų savininkas pagal geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo pateiktą sąskaitą, kurią jis privalo apmokėti per 10 kalendorinių dienų nuo sąskaitos pateikimo.

IV SKYRIUS

GERIAMOJO VANDENS TIEKIMO IR VARTOJIMO, PAVIRŠINIŲ NUOTEKŲ ATIDAVIMO RIBOS, GERIAMOJO VANDENS PIRKIMO IR PARDAVIMO VIETA

36. Geriamojo vandens tiekimo ir vartojimo, nuotekų atidavimo, paviršinių nuotekų atidavimo ribos nustatomos vadovaujantis Lietuvos Respublikos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo 3 straipsnio 14, 19 ir 26 dalimis.

37. Nuotekų, susidariusių individualiuose nuotekų kaupimo ar valymo įrenginiuose, ir (ar) nuotekų valymo metu susidarančių atliekų (dumblo) atidavimo riba – nuotekų priėmimo šulinys, nuotekų siurblynė (esant slėginei nuotekų linijai), individualaus namo nuotekų valykla, abonentų ar vartotojų eksploatuojami nuotekų kaupimo, valymo įrenginiai.

38. Geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo patiekto geriamojo vandens ir priimtų tvarkyti nuotekų pirkimo ir pardavimo vieta – geriamojo vandens apskaitos mazgas, kuriame įrengtas atsiskaitomasis geriamojo vandens apskaitos prietaisas, jeigu sutartis nenustato ko kita. Jeigu teisės aktų nustatyta tvarka yra įrengtas nuotekų apskaitos prietaisas, priimtų tvarkyti nuotekų pirkimo ir pardavimo vieta – ties nuotekų atidavimo riba įrengtas nuotekų apskaitos prietaisas, jeigu sutartis nenustato ko kito.

39. Paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų pirkimo ir pardavimo vieta – paviršinių nuotekų atidavimo riba.

40. Geriamojo vandens, tiekiamo karštam vandeniui ruošti, pirkimo ir pardavimo vieta – atsiskaitomasis geriamojo vandens apskaitos prietaisas, įrengtas pastate prieš karšto vandens ruošimo įrenginius.

41. Daugiabučio namo butų ir kitų patalpų savininkai turi teisę geriamojo vandens pirkimo ir pardavimo vietą pasirinkti įvade, sudarydami rašytinį visų savininkų, kuriems geriamasis vanduo tiekiamas iš to įvado, susitarimą ir numatydami tai sutartyse su geriamojo vandens tiekėju ir nuotekų tvarkytoju.

42. Atsiskaityti už patiektą geriamąjį vandenį ir suteiktas nuotekų tvarkymo paslaugas daugiabučiuose namuose geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų pirkimo ir pardavimo vieta – kiekvienas butas ar kita patalpa, išskyrus atvejus, nurodytus Aprašo 40 ir 41 punktuose.

V SKYRIUS

GERIAMOJO VANDENS TIEKIMO, NUOTEKŲ IR PAVIRŠINIŲ NUOTEKŲ TVARKYMO PASLAUGŲ KAINŲ NUSTATYMAS

43. Geriamojo vandens tiekėjai ir nuotekų tvarkytojai geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų kainas apskaičiuoja vadovaudamiesi Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos patvirtinta Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo bei paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų kainų nustatymo metodika.

44. Paviršinių nuotekų tvarkytojai paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų kainas apskaičiuoja vadovaudamiesi Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos patvirtinta Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo bei paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų kainų

nustatymo metodika. Abonentas, sudaręs sutartį, turi pateikti paviršinių nuotekų tvarkytojui šiuos dokumentus:

44.1. sklypo, kuris nuosavybės teise priklauso ar kitaip teisėtai valdomas ir kuriame paviršinių nuotekų tvarkymo infrastruktūra prijungta prie paviršinių nuotekų tvarkytojo infrastruktūros, Nekilnojamojo turto registro centrinio duomenų banko išrašo kopiją, jeigu sklypas suformuotas ir įregistruotas;

44.2. sklypo schemas su skirtingos dangos išdėstymu ir plotais kopiją;

44.3. paviršinių nuotekų valymo įrenginių, esančių sklype, techninės dokumentacijos kopiją.

45. Geriamojo vandens tiekėjai ir nuotekų tvarkytojai, teikiantys padidėjusios ir savitosios taršos nuotekų valymo paslaugas, šių paslaugų kainas apskaičiuoja vadovaudamiesi Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos patvirtintu Nuotekų valymo kainos už padidėjusią ir savitąją taršą skaičiavimo tvarkos aprašu.

46. Kai abonentas už suteiktas nuotekų tvarkymo paslaugas atsiskaito pagal faktinį nuotekų užterštumą, kaina už geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo suteiktas nuotekų tvarkymo paslaugas apskaičiuojama pagal paimto (-ų) per ataskaitinį laikotarpį vidutinio paros mėginio (-ių) tyrimų rezultatus. Momentiniai mėginiai gali būti imami ir jų tyrimų rezultatai naudojami siekiant nustatyti, ar neviršijamas nuotekų užterštumas, kuris negali būti viršijamas dėl nuotekų tvarkymo infrastruktūros galimybių.

47. Nuotekų transportavimo paslaugas teikiantys asmenys kainą už nuotekų transportavimo paslaugas apskaičiuoja vadovaudamiesi Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos patvirtinta Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo bei paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų kainų nustatymo metodika.

48. Geriamojo vandens tiekėjų, nuotekų tvarkytojų ir paviršinių nuotekų tvarkytojų teikiamų geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų, paviršinių nuotekų tvarkymo ir nuotekų transportavimo paslaugų, padidėjusios ir savitosios taršos nuotekų valymo kainas nustato savivaldybių tarybos po to, kai geriamojo vandens tiekėjai, nuotekų tvarkytojai, paviršinių nuotekų tvarkytojai ir nuotekų transportavimo paslaugas teikiantys asmenys jas suderina su Valstybine kainų ir energetikos kontrolės komisija.

VI SKYRIUS

ABONENTO IR VARTOTOJO ATSISKAITYMAS UŽ PATIEKTĄ GERIAMĄJĮ VANDENĮ IR SUTEIKTAS NUOTEKŲ IR PAVIRŠINIŲ NUOTEKŲ TVARKYMO PASLAUGAS

49. Abonentai ir vartotojai už sunaudotą geriamąjį vandenį ir suteiktas nuotekų tvarkymo paslaugas atsiskaito geriamojo vandens tiekėjams ir nuotekų tvarkytojams Lietuvos Respublikos Vyriausybės tvirtinamame Atsiskaitymo už patiektą geriamąjį vandenį ir suteiktas nuotekų tvarkymo paslaugas tvarkos apraše nustatyta tvarka ir Lietuvos Respublikos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo 35 straipsnyje nustatytais sąlygomis.

50. Abonentai už suteiktas paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugas atsiskaito paviršinių nuotekų tvarkytojams Lietuvos Respublikos Vyriausybės tvirtinamame Atsiskaitymo už patiektą geriamąjį vandenį ir suteiktas nuotekų tvarkymo paslaugas tvarkos apraše nustatyta tvarka.

51. Lietuvos Respublikos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo 35 straipsnyje nustatytais atvejais abonentas (išskyrus vartotojus) už išleidžiamų nuotekų kiekį gali atsiskaityti pagal atskirą atsiskaitomąjį nuotekų apskaitos prietaisą.

52. Kai abonentas savo lėšomis yra įsirengęs teisės aktų nustatytus reikalavimus atitinkančias nuotekų apskaitos ir faktinį jų užterštumą nustatančias sistemas ir šias sistemas yra patikrinęs ir užplombavęs įgaliotas geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo atstovas, abonentas už nuotekų tvarkymo paslaugas gali atsiskaityti vadovaudamasis abonto lėšomis įrengtų nuotekų apskaitos ir faktinį jų užterštumą nustatančių prietaisų rodmenimis.

53. Abonentai ir vartotojai, vadovaudamiesi Atsiskaitymo už patiektą geriamąjį vandenį ir suteiktas nuotekų tvarkymo paslaugas tvarkos aprašu, gali pasirinkti jiems priimtinausius būdus, kaip atsiskaityti: sumokėti internetu, tiesioginio debeto būdu, banke, kitoje įmokas priimančioje įstaigoje ar įmonėje, o jeigu geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo aptarnavimo teritorijoje sudaryta galimybė – geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo kasoje arba pagal bendrąją atsiskaitomąją knygelę ar jos elektroninį atitikmenį, už suteiktas geriamojo vandens tiekimo, nuotekų, paviršinių nuotekų tvarkymo, nuotekų transportavimo paslaugas.

54. Vartotojai, kuriems dėl techninių ar kitų priežasčių nėra galimybės įrengti atsiskaitomųjų geriamojo vandens apskaitos prietaisų, už geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo patiektą geriamąjį vandenį ir (arba) suteiktas nuotekų tvarkymo paslaugas atsiskaito pagal geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugas teikiančios valstybės ar savivaldybės kontroliuojamos įmonės nustatytas formules:

$S=K \times G$, kur:

S – vartotojo suvartoto geriamojo vandens kiekis, kub. metrais;

K – vidutinis savivaldybėje suvartojamo geriamojo vandens kiekis, kub. metrais vienam gyventojui;

G – vartotojo bute ar kitose gyvenamosiose patalpose gyvenančių asmenų skaičius, pateiktas Lietuvos Respublikos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo 22 straipsnio 6 dalyje nustatyta tvarka, vienetais;

$K=(P:V):12$, kur:

K – vidutinis savivaldybėje suvartojamo geriamojo vandens kiekis, kub. metrais vienam gyventojui;

P – geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugas teikiančios valstybės ar savivaldybės kontroliuojamos įmonės veiklos teritorijoje patiekto gyventojams per kalendorinius metus geriamojo vandens kiekis, kub. metrais;

V – iš geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugas teikiančios valstybės ar savivaldybės kontroliuojamos įmonės veiklos teritorijoje centralizuotai geriamojo vandens tiekimo paslaugas gaunančių gyventojų skaičius, vienetais.

Abonentai, kuriems dėl techninių ar kitų priežasčių nėra galimybės įrengti atsiskaitomųjų geriamojo vandens apskaitos prietaisų, už geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo patiektą geriamąjį vandenį ir (arba) suteiktas nuotekų tvarkymo paslaugas atsiskaito pagal duomenis, gautus vidutinį savivaldybėje suvartojamo geriamojo vandens kiekį (K) padauginus iš koeficiento 2.

Vidutinį savivaldybėje suvartojamo geriamojo vandens kiekį apskaičiuoja geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugas teikiančios valstybės ar savivaldybės kontroliuojamos įmonės kiekvienais metais iki vasario 1 d. ir skelbia savo interneto svetainėje. Savivaldybės vidutinį savivaldybėje suvartojamo geriamojo vandens kiekį skelbia savo interneto svetainėje.

VII SKYRIUS

SUVARTOTO GERIAMOJO VANDENS IR IŠLEISTŲ NUOTEKŲ KIEKIO NUSTATYMAS, JEIGU PATALPŲ AR TERITORIJOS SAVININKAS NESUTINKA ĮSILEISTI GERIAMOJO VANDENS TIEKĖJO IR NUOTEKŲ TVARKYTOJO ATSTOVŲ, KAI SUGADINAMAS AR KITAIP PAŽEIDŽIAMAS GERIAMOJO VANDENS IR (ARBA) NUOTEKŲ APSKAITOS PRIETAISAS

55. Atsisakius įleisti geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo įgaliotą atstovą, pateikusį geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo įgalioto asmens pasirašytą prašymą ir geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo išduotą darbo pažymėjimą su darbuotojo nuotrauka, vardu, pavarde, pareigomis, darbo dienomis nuo 8 iki 20 valandos į butą (patalpas) ar bendrojo naudojimo patalpas atlikti atsiskaitomųjų geriamojo vandens ir (arba) nuotekų apskaitos prietaisų, geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo infrastruktūros priežiūrą (įrengti ar pakeisti atsiskaitomuosius geriamojo vandens ir (arba) nuotekų apskaitos prietaisus, atlikti jų metrologinę patikrą, patikrinti apskaitos prietaisų techninę būklę, eksploataavimo sąlygas, vandentiekio įvado ir (ar) nuotekų išvado techninę būklę, teisės aktų nustatyta tvarka sustabdyti geriamojo vandens tiekimą įsiskolinusiam asmeniui) (toliau – atlikti tam tikrus veiksmus), nuo atsisakymo įleisti dienos (atsisakymo įleisti diena laikoma ta diena, kurią abonentas ar vartotojas informuoja, kad atsisako įleisti geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo įgaliotą atstovą atlikti tam tikrus veiksmus, arba pirma kalendorinė diena po to, kai pasibaigia registruotame laiške nurodytas terminas) suvartoto geriamojo vandens ir (ar) išleistų nuotekų kiekis nustatomas Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros naudojimo ir priežiūros taisyklėse nustatyta tvarka.

56. Registruoto laiško gavimo diena laikoma ta diena, kurią abonentas ar vartotojas pasirašo pašto darbuotojo pateiktame lape, kuriuo jam įteikiamas laiškas. Jeigu abonentas ar vartotojas atsisako pasirašyti pašto darbuotojo pateiktame lape arba nepasiima registruoto laiško, registruotas laiškas laikomas gautu praėjus 60 kalendorinių dienų nuo jo išsiuntimo abonentui ar vartotojui.

57. Jeigu geriamojo vandens tiekėjas ir nuotekų tvarkytojas, atlikdami geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros priežiūrą, nustato, kad atsiskaitomasis geriamojo vandens ir (ar) nuotekų apskaitos prietaisas sugadintas, pažeistas, nustato požymių, rodančių, kad buvo naudojamos mechaninės ar kitos priemonės siekiant sumažinti apskaitos prietaiso rodmenis arba fizinis ar juridinis asmuo savavališkai prijungė nuosavybės teise ar bendrosios dalinės nuosavybės teise priklausančias ar kitaip valdomas ir (arba) naudojamas geriamojo vandens tiekimo

ir (arba) nuotekų išleidimo komunikacijas, geriamojo vandens naudojimo ir (arba) nuotekų tvarkymo įrenginius prie geriamojo vandens tiekėjui ir (arba) nuotekų tvarkytojui nuosavybės teise priklausančios ar kitaip valdomos ir (arba) naudojamos geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo infrastruktūros, suvartoto geriamojo vandens ir išleistų nuotekų kiekis nustatomas Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros naudojimo ir priežiūros taisyklėse nustatyta tvarka.

VIII SKYRIUS

SUTARTIES ŠALIŲ TEISĖS, PAREIGOS IR ATSAKOMYBĖ UŽ ĮSIPAREIGOJIMŲ NEVYKDYMĄ (ĮSKAITANT NETESYBAS)

58. Geriamojo vandens tiekėjas ir nuotekų tvarkytojas privalo:

58.1. nepertraukiamai tiekti abonentui ir vartotojui geriamąjį vandenį ir teikti nuotekų tvarkymo paslaugas Lietuvos Respublikos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo 34 straipsnyje nustatyta tvarka apskaičiuotomis kainomis, išskyrus atvejus, nustatytus Aprašo 32 punkte ir kituose geriamojo vandens tiekimą ir nuotekų tvarkymą reglamentuojančiuose teisės aktuose;

58.2. užtikrinti, kad abonentui ir vartotojui tiekiamo geriamojo vandens visuomenės sveikatos saugos ir kokybės parametrai atitiktų Lietuvos Respublikos geriamojo vandens įstatymo ir kitų teisės aktų reikalavimus;

58.3. užtikrinti geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų kokybę, atitinkančią aplinkos ministro patvirtintus Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų kokybės reikalavimus;

58.4. teisės aktų nustatyta tvarka naudoti ir prižiūrėti jam nuosavybės teise ar kitaip teisėtai valdomą ir (arba) naudojamą geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūrą, bešeimininę infrastruktūrą, kitą valdomą turtą, kurio reikia geriamajam vandeniui tiekti ir nuotekoms tvarkyti;

58.5. įrengti savo lėšomis pirkimo ir pardavimo vietose, o daugiabučiuose namuose – kiekviename bute ar kitoje patalpoje atsiskaitomuosius geriamojo vandens apskaitos prietaisus ir teisės aktų nustatytais atvejais – atsiskaitomuosius nuotekų apskaitos prietaisus, užtikrinti, kad jų techninė būklė atitiktų teisės aktų reikalavimus, o matavimai būtų reikalaujamo tikslumo, ir Lietuvos Respublikos metrologijos įstatymo nustatyta tvarka organizuoti metrologinę patikrą;

58.6. informuoti ir įspėti abonentą ir (ar) vartotoją apie numatomą geriamojo vandens tiekimo ir (ar) nuotekų tvarkymo paslaugų teikimo sustabdymą Aprašo 32 punkte nustatytais atvejais ir tvarka ir nurodyti, nuo kada ir kuriam laikui sustabdomas geriamojo vandens tiekimas ir (ar) nuotekų tvarkymo paslaugų teikimas, kokių būdu abonentui ir vartotojui bus sudaryta galimybė gauti geriamąjį vandenį ir naudotis nuotekų tvarkymo paslaugomis, jeigu pertrūkis truks ilgiau kaip 12 valandų;

58.7. teikti abonentams ir vartotojams informaciją apie geriamojo vandens tiekėją ir nuotekų tvarkytoją, tiekiamo geriamojo vandens, teikiamų nuotekų tvarkymo paslaugų kokybę, paslaugų teikimo sąlygas ir numatomus sutarčių sąlygų pakeitimus, sistemų eksploatavimą, modernizavimą,

plėtrą, renovaciją, investicijas į sistemos plėtrą ir renovaciją, paslaugų kainas ir tarifus, jų struktūrą; ši informacija yra vieša ir skelbiama savivaldybių, geriamojo vandens tiekėjų ir nuotekų tvarkytojų interneto svetainėse;

58.8. atlikę nuotekų tyrimą ir nustatę, kad viršytas sutartyje geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo nustatytas abonentui leidžiamas išleistų nuotekų užterštumas, kitą darbo dieną faksu, elektroniniu paštu ar kitomis ryšio priemonėmis, nurodytomis sutartyje, abonentui pranešti apie tyrimo rezultatus.

59. Geriamojo vandens tiekėjas ir nuotekų tvarkytojas turi teisę nutraukti, sustabdyti geriamojo vandens tiekimą ir (arba) nuotekų tvarkymo paslaugų teikimą abonentui ir vartotojui Apraše nustatytais atvejais ir tvarka.

60. Kitos Apraše nenurodytos geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo teisės ir pareigos nustatytos Lietuvos Respublikos geriamojo vandens įstatyme, Lietuvos Respublikos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatyme, Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo licencijavimo taisyklėse, aplinkos ministro tvirtinamose Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros naudojimo ir priežiūros taisyklėse ir kituose teisės aktuose.

61. Paviršinių nuotekų tvarkytojas privalo:

61.1. teikti abonentui paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugas, išskyrus Aprašo 33 punkte nustatytus atvejus;

61.2. užtikrinti, kad abonentui teikiamos paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugos atitiktų Lietuvos Respublikos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo ir aplinkos ministro tvirtinamo Paviršinių nuotekų tvarkymo reglamento reikalavimus;

61.3. teisės aktų nustatyta tvarka naudoti ir prižiūrėti jam nuosavybės teise priklausančią ar kitaip jo teisėtai valdomą ir (arba) naudojamą paviršinių nuotekų tvarkymo infrastruktūrą, bešeimininę infrastruktūrą, kitą valdomą turtą, užtikrindamas saugų paviršinių nuotekų šalinimą ir infrastruktūros plėtrą, pagal aplinkos apsaugos reikalavimus;

61.4. informuoti ir įspėti abonentą apie numatomą paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų teikimo sustabdymą Aprašo 33 punkte nustatytais atvejais ir tvarka ir nurodyti, nuo kada ir kuriam laikui sustabdomas paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų teikimas, kokių būdu abonentui bus sudaryta galimybė naudotis paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugomis, jeigu pertrūkis truks ilgiau kaip 12 valandų;

61.5. teikti abonentams informaciją apie paviršinių nuotekų tvarkytoją, paviršinių nuotekų tvarkymą, paslaugų teikimo sąlygas ir numatomus sutarčių sąlygų pakeitimus, sistemų eksploatavimą, modernizavimą, plėtrą, renovaciją, investicijas į sistemos plėtrą ir renovaciją, paslaugų kainas ir tarifus, jų struktūrą; ši informacija yra vieša ir skelbiama savivaldybių ir paviršinių nuotekų tvarkytojų interneto svetainėse.

62. Paviršinių nuotekų tvarkytojas turi teisę nutraukti, sustabdyti paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų teikimą abonentui Aprašo nustatytais atvejais ir tvarka.

63. Kitos Apraše nenurodytos paviršinių nuotekų tvarkytojo teisės ir pareigos nustatytos Lietuvos Respublikos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatyme, aplinkos ministro

tvirtinamose Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros naudojimo ir priežiūros taisyklėse ir kituose teisės aktuose.

64. Nuotekų transportavimo paslaugas teikiantys asmenys privalo:

64.1. užtikrinti, kad nuotekos ir (ar) nuotekas valant susidarančios atliekos (dumblas) būtų saugiai transportuojamos ir atiduodamos į nuotekų valymo įrenginius;

64.2. teikti abonentams ir vartotojams informaciją apie iš jų surinktas ir transportuotas nuotekas ir (ar) nuotekas valant susidarančias atliekas (dumblą).

65. Abonentas ir (ar) vartotojas privalo:

65.1. teisės aktų nustatyta tvarka prižiūrėti jiems nuosavybės teise priklausančius ar kitais teisėtais pagrindais jų valdomus ir (arba) naudojamus geriamojo vandens naudojimo įrenginius, geriamajam vandeniui tiekti reikalingas komunikacijas ir (arba) nuotekų šalinimo įrenginius, paviršinių nuotekų šalinimo įrenginius;

65.2. laikytis teisės aktuose nustatyto geriamojo vandens vartojimo režimo;

65.3. nedelsdami pranešti geriamojo vandens tiekėjui ir nuotekų tvarkytojui, paviršinių nuotekų tvarkytojui apie pastebėtą avariją, gaisrą, geriamojo vandens ir (ar) nuotekų apskaitos prietaisų gedimus ar kitokius pažeidimus naudojant geriamąjį vandenį, išleidžiant nuotekas, paviršines nuotekas;

65.4. neišleisti į geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo eksploatuojamą nuotekų tvarkymo infrastruktūrą, paviršinių nuotekų tvarkytojo eksploatuojamą paviršinių nuotekų tvarkymo infrastruktūrą nuodingų medžiagų ar jų mišinių, galinčių sukelti sprogimą, užkimšti tinklus ar kitaip sutrikdyti infrastruktūros darbą, ar kitokių sutartyje nenumatytų medžiagų ar jų mišinių;

65.5. abonentas, sudarydamas sutartį arba esant veiklos pokyčiams, dėl kurių kinta nuotekų sudėtis ir kiekis, privalo raštu pranešti geriamojo vandens tiekėjui ir nuotekų tvarkytojui, paviršinių nuotekų tvarkytojui labiausiai tikėtinas, dažniausiai abonto veikloje pasitaikančias nuotekų teršalų koncentracijas;

65.6. abonentas, savo veikloje naudojantis chemines medžiagas ir preparatus, kurie nuotekomis patenka arba gali patekti į nuotekų surinkimo sistemą, turi vadovautis konkrečios cheminės medžiagos ar preparato saugos duomenų lapo nuostatomis, jeigu kituose teisės aktuose medžiagai ar preparatui nenustatyti kitokie reikalavimai; privalo informuoti geriamojo vandens tiekėją ir nuotekų tvarkytoją apie planuojamas išleisti medžiagas, preparatus, suderinti su jais šį klausimą ir išleidimo sąlygas nustatyti sutartyje;

65.7. jeigu sutartyje nenustatyta kitaip, paskutinę kiekvieno ataskaitinio laikotarpio darbo dieną Apraše ir sutartyje nustatyta tvarka pranešti geriamojo vandens tiekėjui ir nuotekų tvarkytojui atsiskaitomųjų geriamojo vandens ir (arba) nuotekų apskaitos prietaisų rodmenis ir atsiskaityti už suteiktas geriamojo vandens ir nuotekų tvarkymo paslaugas;

65.8. abonentai Apraše ir sutartyje nustatyta tvarka privalo atsiskaityti paviršinių nuotekų tvarkytojui už suteiktas paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugas;

65.9. užtikrinti abonto ir vartotojo patalpose ir (ar) teritorijoje esančių atsiskaitomųjų geriamojo vandens ir (ar) nuotekų apskaitos prietaisų saugumą;

65.10. visiškai atsiskaityti su geriamojo vandens tiekėju ir nuotekų tvarkytoju už sunaudotą geriamąjį vandenį ir suteiktas nuotekų tvarkymo paslaugas ir nutraukti sutartį, kai patalpas, kurioms tiekiamas geriamasis vanduo ir (arba) teikiamos nuotekų tvarkymo paslaugas, perleidžia kito asmens nuosavybėn; geriamojo vandens tiekėjas ir nuotekų tvarkytojas, gavę iš valstybės įmonės Registrų centro duomenis, kad abonentas ar vartotojas perleido patalpas kito asmens nuosavybėn, turi teisę vienašališkai nutraukti sutartį su patalpas perleidusiu abonentu ar vartotoju; tokiu atveju sutartis su patalpas perleidusiu abonentu ar vartotoju pripažįstama nutraukta nuo nuosavybės teisės į patalpą (-as) perleidimo momento, tačiau sutarties nutraukimas nepanaikina teisės reikalauti atlyginti nuostolius, atsiradusius dėl to, kad neįvykdyta sutartis, ir netesybas;

65.11. abonentai privalo visiškai atsiskaityti su paviršinių nuotekų tvarkytoju už suteiktas paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugas ir nutraukti sutartį, kai teritoriją, nuo kurios organizuotai surenkamos paviršinės nuotekos, perleidžia kito asmens nuosavybėn;

65.12. Lietuvos Respublikos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo 16 straipsnio 19 dalyje nustatyta tvarka suderinus datą ir laiką, turi įsileisti į jiems nuosavybės teise priklausantį butą (patalpas) ar bendrojo naudojimo patalpas geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo įgaliotą atstovą ir leisti įgaliotam atstovui bute (patalpose) ar bendrojo naudojimo patalpose įrengti atsiskaitomuosius geriamojo vandens ir (ar) nuotekų apskaitos prietaisus;

65.13. abonentas privalo sudaryti sąlygas geriamojo vandens tiekėjui ir nuotekų tvarkytojui abonto darbo metu paimti išleidžiamų nuotekų mėginius sutartyje suderintoje mėginių paėmimo vietoje, taip pat prireikus sudaryti sąlygas pastatyti automatinį nuotekų mėginių semtuvą;

65.14. abonentas, gavęs nuotekų tyrimo rezultatus iš Aprašo 22 punkte nurodytos laboratorijos, kitą darbo dieną pateikia juos geriamojo vandens tiekėjui ir nuotekų tvarkytojui sutartyje aptartomis ryšio priemonėmis.

66. Abonentas ir vartotojas turi teisę:

66.1. reikalauti iš geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo, kad šis užtikrintų nepertraukiamą aprūpinimą Apraše ir kituose teisės aktuose nustatytus saugos ir kokybės reikalavimus atitinkančiu geriamuoju vandeniu ir nuotekų tvarkymo paslaugomis;

66.2. abonentai turi teisę reikalauti, kad paviršinių nuotekų tvarkytojas užtikrintų aprūpinimą Apraše ir kituose teisės aktuose nustatytus reikalavimus atitinkančiomis paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugomis;

66.3. Geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo informacijos teikimo taisyklėse nustatyta tvarka gauti iš geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo, paviršinių nuotekų tvarkytojo informaciją apie tiekiamo geriamojo vandens saugą ir kokybę, jų pablogėjimą, paviršinių nuotekų tvarkymą, avarijas, planuojamus geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo, paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų pertrūkius ir kitus pokyčius, galinčius turėti įtakos abonentų ir vartotojų sveikatai ir gyvenimo kokybei, geriamojo vandens naudojimą, nuotekų (taip pat ir paviršinių) tvarkymą, saugų ir efektyvų geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo, paviršinių nuotekų tvarkymo infrastruktūros naudojimą ir plėtrą, geriamojo vandens, nuotekų tvarkymo, paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų kainas, abonentams ir vartotojams teikiamas paslaugas;

66.4. prašyti geriamojo vandens tiekėją ir nuotekų tvarkytoją atlikti neeilinę atsiskaitomųjų geriamojo vandens ir (arba) nuotekų apskaitos prietaisų metrologinę patikrą, jeigu įtaria, kad naudojamas apskaitos prietaisas neatitinka jam nustatytų reikalavimų; jeigu patikrinus nustatoma, kad apskaitos prietaisas atitinka jam nustatytus metrologinius reikalavimus, geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo turėtas neeilinės patikros sąnaudas turi padengti abonentas ir (ar) vartotojas;

66.5. nutraukti sutartį vienašališkai, apie tai pranešę geriamojo vandens tiekėjui ir nuotekų tvarkytojui, paviršinių nuotekų tvarkytojui prieš 30 dienų, jeigu yra visiškai atsiskaitę už sunaudotą geriamąjį vandenį ir (ar) nuotekų tvarkymo, paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugas ir geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų, taip pat ir paviršinių, tvarkytojo infrastruktūra nesinaudoja; daugiabučio namo butų ir kitų patalpų savininkas šią teisę gali įgyvendinti tik tuo atveju, jeigu toks sutarties nutraukimas nesutrukdys gauti geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugas kitų to namo butų ir kitų patalpų savininkams.

67. Geriamojo vandens tiekėjui ir nuotekų tvarkytojui nustačius, kad abonto išleidžiamų nuotekų užterštumas didesnis už nuotekų užterštumą, kuris negali būti viršytas dėl nuotekų tvarkymo infrastruktūros galimybių, skaičiuojamos netesybos, lygios 10 procentų padidintai sumai, kuri turėtų būti sumokėta (jeigu nebūtų skaičiuojamos netesybos) už nuotekų tvarkymo paslaugas, suteiktas tą mėnesį, kurį nustatytas nuotekų užterštumas, negalėjęs būti viršytas dėl nuotekų tvarkymo infrastruktūros galimybių.

68. Paviršinių nuotekų tvarkytojui atliekant laboratorinę kontrolę nustačius, kad viršytas abonto ir paviršinių nuotekų tvarkytojo sudarytoje sutartyje nurodytas abonentui nustatytas leidžiamas išleidžiamų paviršinių nuotekų užterštumas, skaičiuojamos netesybos – 1 kub. metro paviršinių nuotekų tvarkymo kaina didinama tokiu santykiu, kuriuo faktinė tarša viršijo sutartyje nustatytą abonentui leidžiamą išleidžiamų paviršinių nuotekų užterštumą. Jeigu paviršinės nuotekos išleidžiamos ilgiau kaip 24 valandas, viršijimo laikotarpis nustatomas nuo paviršinių nuotekų mėginio, kuriame nustatytas viršijimas, paėmimo iki nuotekų mėginio, kuriame nustatyta atitiktis sutartyje nustatytiems paviršinių nuotekų išleidimo reikalavimams, paėmimo.

69. Kitos Apraše nenustatytos abonto ir vartotojo teisės ir pareigos nustatytos Lietuvos Respublikos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatyme ir aplinkos ministro tvirtinamose Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros naudojimo ir priežiūros taisyklėse.

70. Šalis, nevykdanti pagal sutartį prisiimtų įsipareigojimų (įskaitant netesybas) ar netinkamai juos vykdanči, atsako Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka ir privalo atlyginti kitos sutarties šalies, taip pat trečiųjų asmenų dėl to turėtą žalą.

71. Vartotojui per teisės aktuose ar sutartyje nustatytą terminą neatsiskaičius su geriamojo vandens tiekėju ir nuotekų tvarkytoju už suteiktas paslaugas, už kiekvieną uždelstą kalendorinę dieną nuo laiku nesumokėtos sumos skaičiuojami Lietuvos Respublikos įstatyme „Dėl delspinigių už nesumokėtus paslaugų mokesčius skaičiavimo fiziniams asmenims“ nustatyto dydžio delspinigiai. Delspinigiai pradedami skaičiuoti kitą dieną po to, kai baigiasi sąskaitos už paslaugą mokėjimo terminas. Abonentui per teisės aktuose ar sutartyje nustatytą terminą neatsiskaičius su

geriamojo vandens tiekėju ir nuotekų tvarkytoju, paviršinių nuotekų tvarkytoju už suteiktas paslaugas, skaičiuojami sutartyje nustatyti delspinigiai, o jeigu sutartyje delspinigiai nenumatyti, – 0,02 procento dydžio delspinigiai už kiekvieną uždelstą kalendorinę dieną nuo laiku nesumokėtos sumos. Geriamojo vandens tiekėjas ir nuotekų tvarkytojas, paviršinių nuotekų tvarkytojas atskiru raštu abonentus ir vartotojus informuoja apie delspinigių susidarymą, nurodo jų dydį ir priežastį.

72. Šalys atleidžiamos nuo atsakomybės už sutarties nevykdymą ar netinkamą vykdymą, jeigu įrodo, kad tai įvyko dėl atsiradusių nenugalimos jėgos (*force majeure*) aplinkybių. Atleidimo nuo atsakomybės klausimai, susiję su nenugalimos jėgos (*force majeure*) atsiradimu, sprendžiami teisės aktų nustatyta tvarka.

IX SKYRIUS

PRETENZIJŲ TEIKIMAS, NAGRINĖJIMAS IR GINČŲ SPRENDIMAS

73. Sutarties šaliai nevykdant pagal sutartį prisiimtų įsipareigojimų arba netinkamai juos vykdant, kita šalis turi teisę raštu pareikšti jai pretenziją. Šalis, gavusi pretenziją, privalo per 30 kalendorinių dienų ją išnagrinėti, o nustačiusi, kad pretenzijoje nurodyti trūkumai pagrįsti, pašalinti juos ir apie trūkumų pašalinimą ar atsisakymą juos pašalinti, jeigu jie nepagrįsti, raštu informuoti pretenziją pateikusią šalį. Jeigu pretenzijoje nurodytiems trūkumams pašalinti reikia daugiau laiko, pretenziją gavusi šalis turi raštu suderinti trūkumų pašalinimo laiką su pretenziją pateikusia šalimi. Papildomas pretenzijos nagrinėjimo laikas negali būti ilgesnis kaip 30 kalendorinių dienų.

Priedo pakeitimai:

Nr. [990](#), 2015-09-10, paskelbta TAR 2015-09-21, i. k. 2015-14024

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas

Nr. [990](#), 2015-09-10, paskelbta TAR 2015-09-21, i. k. 2015-14024

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. sausio 31 d. nutarimo Nr. 126 „Dėl Viešosios vandens tiekimo sutarties standartinių sąlygų patvirtinimo“ pakeitimo